

Městský soud v Praze
Hybernská 18
111 21 Praha 1

Soudní

číslo 31

číslo 2017

číslo 0107/2017

20173023-1/17

JUDr. Kantorová

01.07.2017

Žalobce: ČR - Ministerstvo práce a sociálních věcí,
Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2,
zast. JUDr. Dianou Kantorovou, p. z.

Žalovaný: Úřad pro ochranu osobních údajů,
Pplk. Sochora 27, 170 00 Praha 7

Žaloba proti rozhodnutí žalovaného podle § 65 a násl. s.ř.s.

**ve věci ochrany osobních údajů klientů Jednotného informačního systému
práce a sociálních věcí**

Dvojmo

Příloha:

- pověření k jednání,
- správní dokumentace bude zaslána v samostatném podání poštou.

I.

Žalobce tímto podává žalobu proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů, dále jen „Úřad“, ze dne 08. března 2013, č.j. UOOU-00742/12-77, a rozhodnutí jeho předsedy o podaném rozkladu, ze dne 02. května 2013, č.j. UOOU-00742/13-83, které bylo žalobci doručeno dne 03. května 2013. Právním důvodem pro podání správní žaloby je neúplné zjištění skutkového stavu a nesprávné právní posouzení projednávané věci.

II.

Historie správního řízení

V období od 02. března 2012 do 15. ledna 2013 provedl Úřad pro ochranu osobních údajů, kontrolu na Ministerstvu práce a sociálních věcí, dále jen „žalobce“ nebo „Ministerstvo“. Předmětem kontroly bylo dodržování povinnosti správce při zabezpečení osobních údajů v Jednotném informačním systému práce a sociálních věcí, dále jen „JIS“.

Dne 24. ledna 2013 byl Ministerstvu předán **kontrolní protokol**, kterým Úřad konstatoval porušení povinnosti správce osobních údajů podle ust. § 13 odst. 4 písm. b) zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, dále jen „Zákon“, neboť elektronickým pokynem Mgr. Martina Žárského ze dne 20.01.2012 bylo umožněno, aby zaměstnanci regionálních poboček Generálního ředitelství Úřadu práce ČR (dále jen „GŘÚP“) pracovali v systému **ve dvojici pod jediným loginem a heslem**. Tím došlo, dle mínění Úřadu, k situaci, že není zpětně dohledatelné, kteří konkrétní zaměstnanci měli přístup k osobním údajům klientů sociálního systému. Žalobce využil svého zákonného práva a v souladu s ust. § 17 zák. č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, a dne 04. února 2013 **podal** proti tomuto protokolu **námítky**, které byly rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 07. března 2013, č.j. INSP4-1329/12-74, **zamítnuty**.

Dne 28. ledna 2013 bylo žalobci doručeno oznámení Úřadu o **zahájení správního řízení** pro podezření ze spáchání správního deliktu podle § 45 odst. 1 písm. h) Zákona. Dne 08. března vydal Úřad rozhodnutí, č.j. UOOU-00742/12-77, dále jen „Rozhodnutí I.“, kterým uznal žalobce vinným ze spáchání správního deliktu proti ochraně osobních údajů podle § 45 odst. 1 písm. h) Zákona a uložil mu pokutu ve výši 500.000.- Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1.000.- Kč. Žalobce využil svého zákonného práva a v souladu s § 152 odst. 1 správního řádu podal proti celému znění výše uvedeného rozhodnutí **rozklad**. Dne 02. května 2013, vydal předseda Úřadu rozhodnutím, č.j. UOOU-00742/13-83, dále jen „Rozhodnutí II.“, kterým podaný rozklad **zamítl**.

III.

Právní odůvodnění správní žaloby

Právním důvodem pro podání správní žaloby je neúplné zjištění skutkového stavu a nesprávné právní posouzení projednávané věci.

V průběhu své správní činnosti žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav. Žalobce věnuje zvláštní pozornost ochraně osobních údajů a má vytvořeny vnitřní mechanismy, kterými by měla být zajištěna řádná ochrana osobních a citlivých údajů klientů sociálního systému. K tomuto účelu je zřízen celý jeden odbor na Ministerstvu, tj. odbor 33 bezpečnostní politiky, a přijata vnitřní právní předpisy, kterými je ochrana osobních údajů upravena. Při své rozhodovací činnosti Úřad opomněl zohlednit listinné důkazy předložené žalobcem podáním ze dne 11. února 2013, č. j.: 2013/5675-341/1, a to:

1. auditing logování a práce s logy v rámci integrační platformy MPSV,
2. statický přehled práce v aplikaci dávek pomoci v hmotné nouzi („HMN“) za měsíc leden 2012,
3. přehled plateb sociálních dávek za měsíc leden 2012,
4. přehled výplat sociálních dávek do Jednotného výplatního místa za měsíc leden 2012,
5. přehled přesčasů zaměstnanců krajských poboček ÚP v lednu 2012,
6. pokyn ke zrušení zdvojené identity (formální zrušení e-mailu ze dne 20.01.2012).

Úřad se tak nevypořádal s mimořádnou situací v oblasti výplaty sociálních dávek v měsíci leden 2012, kterou dokládá kupř. „Statický přehled práce v aplikaci dávek pomoci v hmotné nouzi“. Příkladně dne 16. ledna 2012 byl celkový počet žádostí o sociální dávku 133.086 kusů, které musely být neodkladně zpracovány. Tento počet, který výrazně převyšuje množství běžné agendy, byl v následujících lednových dnech ještě navýšen o další žádosti přibližného množství (dne 17. ledna o 133.308 ks, atd.).

Úřad nezohlednil ani tu skutečnost, že s osobními údaji klientů sociálních systémů nakládali výhradně úřední osoby. Žádosti klientů o sociální dávky zpracovávali výhradně zaměstnanci Úřadu práce ČR, jež jsou ze zákona **povinni dodržovat mlčenlivost o všech úkonech a údajích**, které se při výkonu své pracovní činnosti dozví. Tato povinnost platí i po skončení pracovního poměru. Zákonná povinnost mlčenlivosti úředních osob je upravena nejenom zákoníkem práce, správním řádem, ale i vnitřním právním předpisem - Pracovním řádem MPSV.

Úřad nepřihlédl ani k té skutečnosti, že systém výplaty sociálních dávek musí být bezpodmínečně funkční, neboť od jeho aplikace jsou citlivě závislí klienti sociálního systému, tedy osoby nacházející se ve složitých životních situacích. Funkčnost výplaty sociálních dávek je nadřazena nad ochranu soukromí a identity, jež je garantována ochranou osobních údajů. Počínaje dnem 01.01.2012 byl zaveden **nový IT systém výplaty sociálních dávek**, který zabezpečuje společnost Fujitsu Technology Solutions s.r.o., IČ 26115310, se sídlem V Parku 2336/22, 148 00 Praha 4. Smluvní plnění je poskytováno na základě Prováděcí smlouvě č. 85/2011 ze dne 15. července 2011. Po 17 letech byl zaveden

nový systém, který plně vyhovuje zvýšeným technologickým nárokům na systém výplaty sociálních dávek. Je ovšem pochopitelné, že při zavedení nového IT systému mimořádného rozsahu bylo nutno čelit některým dílčím praktickým otázkám, které nebylo možno předvídat při zkušebním provozu systému. Z tohoto důvodu lze popsat první měsíc (tj. leden 2012) za specifický provoz nového IT systému, který sloužil na postupné zavádění všech požadovaných funkcí. Z tohoto důvodu je patrné, že v lednu 2012 bylo Ministerstvo nuceno **čelit mimořádné situaci, jež měla zásadní vliv na výplatu sociálních dávek**, a která bude blíže objasněna v dalších částech tohoto podání. Na tomto místě jenom dodejme, že **nebylo v objektivních silách Ministerstva uchovávat v měsíci leden 2012 přístupy zaměstnanců do informačního systému JIS po určenou dobu 7 měsíců**. K tomu doplníme, že **po odstranění mimořádné situace byl neodkladně nastolen cílený stav**, tj. přístupy zaměstnanců se archivují po dobu 7 měsíců. Závěrem je nutno uvést, že žalobce dobrovolně odstranil závadný stav a přijalo opatření k nápravě.

Úřad dále vůbec nepřihlédl k tomu, že právě v měsíci leden 2012 došlo zákonem č. 366/2011 Sb. **k přechodu pracovně právních vztahů zaměstnanců obcí na úřady práce, a to zejména u zaměstnanců, kteří do konce roku 2011 zpracovávali agendu dávek pomoci v hmotné nouzi**. Tito „noví zaměstnanci ÚP“ neměli v prvních dnech roku 2012 ještě vyrobené zaměstnanecké identifikační karty, ale současně měli k dispozici počítač s plným přístupem ke všem databázím potřebným k vyhodnocení nároku na dávku a její výplatu. Současně si sebou v rámci oficiální spisové rozluky přenesli správní spisy ze svého původního pracoviště na pracoviště nové (ÚP). Tito zaměstnanci znali všechny osobní údaje „svých původních klientů“, neboť přechodem působnosti na úřady práce bylo postavení klienta neměnné. K tomu je nutno poukázat na zákonnou povinnost mlčenlivosti zaměstnanců ÚP při zpracovávání osobních údajů klientů. **Od února 2012 již měli všichni zaměstnanci v držení plnohodnotné zaměstnanecké průkazy, kterými se přihlašovali do sdílených informačních systémů a nemohlo tak dojít k jakémukoliv neoprávněnému nakládání s osobními údaji klientů**.

Uložená pokuta je nepřiměřena přísná i z toho hlediska, že **Úřad nezohlednil podstatnou změnu právní úpravy u dávky doplatku na bydlení, která měla vliv na jednorázové enormní navýšení žádostí o sociální dávku v měsíci leden 2012**. Sociální dávka doplatek na bydlení se od 01. ledna 2012 přestala vyplácet v měsíci **následujícím po vzniku nároku na dávku**, a začala se nově vyplácet v měsíci, **kdy nárok vznikl**. Tento stav znamenal, že úřady práce byly povinny vyplatit dvě dávky najednou, tj. jednak dávku za prosinec roku 2011 a současně dávku za leden 2012, což jednorázově vedlo k zatížení systému výplaty sociálních dávek obecně. Rozhodnutí Mgr. Žárského bylo jen **jednorázovým manažerským východiskem ze vzniklé situace**. K tomu dodejme, že výše citovaný pokyn, aby zaměstnanci regionálních poboček GRÚP pracovali v systému pod jediným loginovým heslem ve dvojici, **je od února 2012 obsoletní**. Po uvedení počtu žádostí do normálního stavu,

přestali zaměstnanci pracovat ve dvojicích a vrátili se k běžnému způsobu vyřizování správní agendy.

K výše uvedenému dodejme, že Úřad se dostatečně nevypořádal s veřejnoprávním charakterem žalobce. Podle směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 95/46/ES, ze dne 24. října 1995, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, je v bodech preambule č. 34 a 58 stanoveno, že **členské státy jsou oprávněny zpracovávat osobní údaje občanů pro účely výkonu sociální péče a v oblasti sociálního zabezpečení.** Tato směrnice byla podkladem pro přípravu zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, který je nyní nutno vykládat v jejím souladu. Směrnice se vztahuje na projednávanou věc a měla by být zohledněna v prospěch postupu Ministerstva práce a sociálních věcí. K tomu dodejme, že klient sociálního systému **uděluje už přímo v žádosti o sociální dávku souhlas pracovníkům ÚP ke zpracování a nakládání osobních údajů.**

Závěrem lze konstatovat, že žalobce sice umožnil, aby jeho zaměstnanci, tj. úřední osoby se zákonnou povinností mlčenlivosti, pracovali ve dvojicích s použitím jediné IT identity, ovšem svým organizačním pokynem docílil řádnou a včasnou výplatu sociálních dávek osobám, jejichž existence je od výplaty sociálních dávek přímo závislá.

IV.

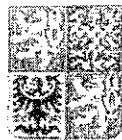
Na základě výše uvedeného žalovaná nadepsanému soudu navrhuje, aby vydal tento rozsudek:

- I. rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 08. března 2013, č.j. UOOU-00742/12-77, a rozhodnutí jeho předsedy ze dne 02. května 2013, č.j. UOOU-00742/13-83 se zrušují a věc vrátí Úřadu pro ochranu osobních údajů k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

In eventum,

Bude-li nadepsaný soud toho názoru, že žalobce se dopustil správního deliktu proti ochraně osobních údajů klientů Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí, žalobce navrhuje, aby **uložená pokuta byla snížena** s přihlédnutím k výjimečné situaci způsobené přechodem na nový IT systém výplaty sociálních dávek v lednu 2012 a nutností zaručit **bezpodmínečnou funkčnost** systému výplaty sociálních dávek pro klienty nacházející se v těžkých životních situacích.

ČR - Ministerstvo práce a sociálních věcí

V Praze dne 15. dubna 2013
Č. j.: 2013/25185-151

POVĚŘENÍ

Pověřuji zaměstnankyni České republiky - Ministerstva práce a sociálních věcí

JUDr. Dianu Kantorovou,

trvale bytem [REDACTED] aby jednala
za Českou republiku - Ministerstvo práce a sociálních věcí ve všech řízeních
vedených před soudy a správními orgány České republiky a činila jejím jménem
právní úkony v rozsahu práv a povinností dle občanského soudního řádu, soudního
řádu správního, trestního řádu a správního řádu.

[REDACTED]